Nr. 6. Kraków 17 października 1912 r.

PRAKTYCZNA GOSPODYNI

wychodzi w każdy czwartek jako dodatek do „Nowin".

Kronika mody.

Krótkie, małe boa, okalające samą szyję, są bardzo noszone. Modne bardzo z piórek fantazyjnych, zakończone kokardą ze wstążki miękkiej.

—

Kapelusiki filcowe, w dwu kolorach doubleface, z wierzchu zielone, jasno brązowe, lub granatowe, pod spodem czarne z odwiniętem małem rondkiem, podpięte skromnem, jednem fantazyjnem piórem są jedynie używane na rano do codziennego wychodzenia.

—

Czapeczki aksamitne, oszyte, jakby wypustką, futerkiem z kokardą małą z przodu ze srebrnej lamy — oto najświeższy fason wiedeński.

—

Kostyumy jasno-brązowe, koloru skóry. z szafirowym, fioletowym, nawet pąsowym kołnierzykiem wyłożonym, należą do szykownych ubrań na ulicę. Guziki duże do żakietu, drobne do rękawów i spódnic, zastosowane do koloru wyłogów, oraz wypustki przy mankiecie stanowią wykończenie kostyumu.

—

Czarnych kostyumów wykończenie stanowią na szwach białe lub kolorowe strzałki, jedwabiem haftowane.

—

Hafty jedwabiami zdobią wszystkie szlafroczki i suknie domowe.

—

Matinki fijołkowe, lilia, żółte i pomarańczowe, związane na czarne kokardy, to ostatnia odmiana gustu wiedeńskiego.

—

Kolor szafirowy jest zawsze modny. Złote wyszycia, złote guziczki, złote galony zdobią suknie i bluzki szafirowe.

—

Płaszcze angielskie pojawiły się przetykane żółtą nitką. Widziałam taki płaszcz szary z żółtemi sukiennemi wypustkami przy kołnierzu i mankietach. Dziurki lamowane były także żółtem suknem. Guziki szyldkretowe jasne.

—

Niezmierne modne jest noszenie zegarka w branzoletce. Są platynowe, złote, wysadzane brylancikami małe zegareczki, w rozciąganej, jak guma branzoletce. Ale są i praktyczne srebrne, niklowe, niekosztowne a nadzwyczaj wygodne.

—

Kołnierzyki stojące — wykładane spina się albo na dwie spinki ozdobne, albo na jedną, dość duży kwadracik stanowiącą, emaliowaną, płaską.

—

Żaboty wszelkich gatunków, wymiarów niezmiernie są stosowane. Najbardziej eleganckie bywają z tiulu w drobne kropeczki, z brzegami dzierganemi w ząbki.

—

Żabot przypinają małe kokardki aksamitne otoczone stalą.

—

Kokardki wszelkie, maleńkie miniaturowe, proste aksamitne, fantazyjne ze skosów materyi, gładkie, wzorzyste, kolorowe, czarne i białe bardzo są modne.

—

Podwiązki zdobią bukieciki lub girlandy z drobniutkich kwiatów, ze wstążeczek w różnych kolorach.

Obiady gospodarskie.

Dyspozycye na tydzień z uwzględnieniem pory roku.

Piątek 18 października.

Barszcz zabielany z kartofelkami z cebulką przysmażaną. Marchewka z grzankami. Jabłka w cieście.

Sobota 19 października.

Zupa kminkowa. Pieczeń wieprzowa z kapustą i kartoflami. Kompot z gruszek.

Niedziela 20 października.

Zupa kalafiorowa. Pieczeń cielęca na dziko ze śmietaną i z kartofelkami. Kalafiory z masłem. Legumina czekoladowa.

Poniedziałek 21 października.

Krupnik. Pieczeń wołowa z makaronem ze słoniną i ziemniakami. Kruche ciastka.

Wtorek 22 października.

Zupa kartoflana. Zrazy siekane z kaszą. Strudel z konfiturami.

Środa 23 października.

Rosół z kluskami francuskiemi. Sztuka mięsa z sosem pomidorowym. Naleśniki z serem.

Czwartek 42 października.

Zupa grochowa. Wędzonka z kapustą. Kalafiory w sosie białym. Kompot z jabłek.

Przepisy kulinarne.

Makaron włoski z parmezanem. Na cztery osoby pół funta makaronu połupać, wrzucić w gotującą się słoną wodę i gotować na wolnym ogniu aż spłynie na wierzch, wyjąć na durszlak i przelać zimną wodą, aby się nie skleił; do rondelka włożyć 2 łyżki młodego masła i 2 łyżki tartego parmezanu lub sera szwajcarskiego, włożyć makaron, wymieszać, dodając trochę pieprzu białego, z wierzchu posypać go jeszcze parmezanem i podać gorący.

Makaron z parmezanem zapiekany. Przyrządzony jak wyżej makaron włożyć na półmisek, posypać z wierzchu parmezanem i tartą bułeczką, na wierzchu ułożyć kilka kawałków świeżego masła i wstawić do pieca, aż się dobrze zrumieni.

Słone precliki i paluszki. 1 litr mąki, 2 dk. drożdży, 3 żółtka, dobrą łyżkę masła, łyżeczkę soli, mleka ile mąka przyjmie, zagnieść to i wyrobić dobrze na stolnicy, potem tarzać dłońmi długie, okrągłe, a cienkie wałeczki, splatać na precelki równej wielkości, na paluszki robić trochę grubsze wałki, krajać je nożem na 12—15 ctm. długości, układać na blasze wysmarowanej masłem i wysypanej mąką i postawić w cieple na jedną godzinę. Gdy trochę podrośnie posmarować je rozbitem jajem, posypać makiem lub kminkiem i solą. Upiec w średnim piecu.

Praktyczne rady i wskazówki.

Jak zabezpieczyć szkło od pęknięcia? Szkody, jakie przez częste pękanie gospodarstwo podnosi, nie są tak małe, ażeby sposób zabezpieczenia się od nich nie był pożądany. Chcąc więc pękania uniknąć, należy włożyć szkło do naczynia napełnionego ropianką lub roztworem solnym i na wolnym ogniu aż do zawrzenia gotować, poczem zwolna ostudzić zupełnie, a nabierze takiej wytrzymałości, że nawet nierównie wyższą ciepłotę jak wrzącej wody bezpiecznie bez pękania wytrzyma.

Ażeby się szkła podczas wyparzania, jedno o drugie nie pobiły, należy je cokolwiek słomą owinąć.

Lampki oliwne, używane zwłaszcza przy małych dzieciach, wydają niemiłą woń, szkodliwą zwłaszcza dla młodych organizmów. Aby temu zapobiec, należy umieścić nad lampką (tak by się gąbka nie zatliła) gąbkę zamaczaną w occie. Gąbkę taką należy często czyścić.

Na co się mogą przydać pestki ze śliwek. W niemieckich fabrykach używają pestek zbieranych całemi masymi przez ludność na opał. Dla użytku domowego można zbierać pestki, suszyć je w piecu, a następnie w zimie używać do ogrzewania łóżek. W tym celu ogrzewa się pestki silnie w rurze piecowej, a następnie wkłada do łóżka w garnku z szczelną przykrywą. Pestki suszone mają tę właściwość, że zachowują bardzo długo gorąco. Używać ich można także, kogo nie stać na termofor, na okłady gorące. W tym wypadku umieszcza się rozgrzane pestki w woreczkach zastosowanych do tego czy to ma być okład na żołądek, bok, rękę i t. p.

Praktyczne recepty.

Życzliwości jednego z krak. aptekarzy, którego prosiliśmy o stałe współpracownictwo, zawdzięczamy poniżej zamieszczone recepty, które przydadzą się z pewnością naszym Szan. Czytelniczkom.

Tania woda do dezynfekcyi ust.

1) Kwasu salicylowego 1 gram rozpuścić w 100 gramach spirytusu miętowego. Na pół szklanki wody brać 20 kropli.

2) Thymolu $^1/_4$ grama, mentholu 1 gram rozpuścić w 100 gr. spirytusu aptecznego. Na $^1/_2$ szklanki wody 20 kropli. *Zub*

Przeciw oparzeniom.

Przy oparzeniach czy też ogniem czy też jakimś wrzącym płynem w pierwszej chwili okład ze spirytusu, później pendzlować oparzeliznę mieszaniną oleju lnianego z wodą wapienną pół na pół. *Zub*

ANATOL FRANCE.

„Jour"ek Kasiuni.

Przed chwilą wybiła piąta. Mała Kasiunia biega, ustawia znosi. Dziś właśnie jej „jour", przyjmuje wszystkie swoje lalki. Niestety, mówić nie umieją. Obdarzono ich na drogę żywota miłym uśmiechem, ale daru mowy im nie dano. I dobrze się stało, bo gdyby lalki mówić umiały, nie dopuściłyby nikogo do głosu. Mimo to *herbatka* Kasiuni nader ożywiona. Kasia mówi za wszystkie swoje lalki: zapytuje, odpowiada, rozmowa ani na chwilę nie milknie:

— Jak się pani miewa?

— Dziękuję, doskonale. Wczoraj rano, kupując ciastka, złamałam nogę, ale już teraz dobrze.

— Cieszy mnie to bardzo!

— A jakże zdrowie córeczki pani?

— Nieszczególne. Ma koklusz.

— O! to szkoda. Czy bardzo kaszle?

— Nie, wcale nie kaszle, to nowy rodzaj kokluszu.

— Wie pani, w zeszłym tygodniu miałam znowu dwoje dzieci!

— Doprawdy? Teraz ma pani czworo?

— Czworo czy pięcioro, już nie pamiętam. Przy tylu dzieciach łatwo zapomnieć.

— Śliczną pani ma suknię.

— O! w domu mam daleko ładniejsze.

— Czy pani często chodzi do teatru?

— Co wieczór. wczoraj byłam na komedyi. ale najładniejszy aktor nie grał, bo go zjadł wilk.

— A ja chodzę codzień na bale.

— To musi być bardzo miło.

— O tak, ubieram się w niebieską suknię i tańczę z panami. Bywa tam generał, książę i cukiernik.

— Zazdroszczę pani!

— Jesteś dzisiaj śliczna jak róża.

— Dlatego, że to wiosna.

— Może być, ale szkoda, że śnieg pada.

— Ja bardzo lubię śnieg, bo biały.

— Czy bywa i śnieg czarny?

— Ma się rozumieć. Ale jest brzydki i nazywa się — błotem.

Wszak to miła rozmowa! Kasiunia prowadzi ją z łatwością. Mógłbym jej uczynić jeden tylko zarzut: rozmawia wciąż z jedną damą i to z taką, która ma najpiękniejszą suknię. Ale wszystkim nalewa herbatę, nie zapomni o żadnej. Pozwala nawet lalkom, o których wie, że są ubogie, smutne albo nieśmiałe, brać więcej niewidzialnych ciastek i kanapek, podawanych w postaci — kostek od domina.

Kasiunia, gdy wyrośnie, będzie miała zapewne salon, a jej goście sławić będą uprzejmość gospodyni domu.

Księgarnia katolicka

Dra Władysława Miłkowskiego w Krakowie, 9 plac Maryacki, róg Rynku głównego Telefonu N. 1308 urządziła w swym lokalu osobne oddziały

1° SZTUKI

w którym ma na sprzedaż obrazy olejne akwarele, oryginały znakomitych artystów naszych i obcych.

2° STAROŻYTNOŚCI

obejmujące meble stylowe broń starożytną, szkło porcelanę polską (Korzec, Baranówka), a także obcą (Sevres, saską, staro-wiedeńską i angielskie i Wegwood'y), miniatury, sztychy angielskie i francuskie, bronzy, zegary i zegarki, majoliki, emalie, przedmioty ze złota, srebra itp. oraz monety i medale polskie. Przyjmuje w komis kupuje chętnie wszystko, co się odnosi do tych działów. Tamże sprzedaje się kartki korespondencyjne zwykłe po 4 hal., zagraniczne po 9 hal. 806b

Drobne ogłoszenia

po 4 hal. od wyrazu minimum 50 h. 1-sze słowa liczy się podwójnie.

P. T. Emeryci i zastępcy wszelkich firm handlowych i asekuracyjnych jakoteż każda osoba nieposzlakowanej przeszłości, mogą otrzymać w każdej miejscowości Galicyi, Bukowiny, Śląska austr., Królestwa Polskiego i Rosyi bardzo korzystne uboczne lub stałe zajęcie. Zgłoszenia: Biuro Działu Bankowego, Kraków, ul. Zielona l. 19. 1027

Kupię w Krakowie większą kamienicę dobrze się rentującą. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia od właścicieli. Poste restante Kraków, R. Z. za okazaniem kwitu inseratowego. 1086

2 morgi gruntu do sprzedania. Wiadomość Zwierzyniec po za kasarnią. Przegorzał nowy dom parterowy. 1190

Maszyna, lampy i wiele innych rzeczy tanio do sprzedania. Wiadomość ul. Karmelicka l. 17, wprost ze schodów. 1191

Panna inteligentna zostanie zaraz przyjętą do ekspedycyi w księgarni. Oferty pod „Posada" do biura dzienników i ogłoszeń Maryana Hupczyca, Kraków, Jagiellońska 7. 1199

Do sklepu towarów mieszanych potrzebuje chłopca do nauki z całem utrzymaniem. Sieroty mają pierwszeństwo A. Pukalski Andrychów, 1194

Do sprzedania parcela 558 sążni kw., z tego 18 sążni frontu, w Krakowie. Wiadomość w Biurze dzienników i ogłoszeń Maryana Hupczyca, Kraków, Jagiellońska 7 — w godz. południowych między 1—3.

Rutynowana nauczycielka muzyki udziela lekcyi gry na fortepianie pod przystępnymi warunkami. Filipa 14.

Przed użyciem

Po użyciu

Tak cudowną przemianę uskutecznia KOLA-DULTZ

najlepsze w przyrodzie znajdujące się pożywienie dla mózgu i nerwów. Nastrój, myślenie, działanie, jako też każdy ruch ciała zależne są od mózgu. Omdlenie, osowiałość, wyczerpanie, osłabienie nerwów i ogólne osłabienie ciała są oznakami niedostateczności życiowych sił. Jeżeli chcecie zawsze być wesołymi, mieć jasną głowę i silną pamięć a pracę i trudy jako przyjemność odczuwać, zażywajcie Kola-Dultz. Jestto naturalny pokarm dla nerwów i mózgu, który równocześnie krew poprawia i odmładza a tak sił dodając działa na każdą część ciała. Kola-Dultz **nadaje rzeźkość i twórczość** jako też uczucie młodzieńczości z jej energią, które nam zapewniają powodzenie i szczęście.

Używajcie Kola-Dultz przez pewien czas codziennie, wzmacnia ona nerwy, każde osłabienie zniknie, a pod jej wpływem siły się wzmogą. Kola zalecają powagi lekarskie całego świata i stosują w lecznicach i sanatoryach dla nerwowo chorych.

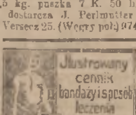
Żądajcie Kola-Dultz za darmo! 1200

Teraz ofiarowujemy sposobność, wasze nerwy wzmocnić, napiszcie nam pocztówkę z dokładnym adresem, a prześlemy wam bezzwłocznie **darmo i opłatnie** wystarczającą ilość Kola-Dultz, ażeby wam korzyść przyniosła i umożliwiła ocenić jej cudowną siłę. Można i większą ilość zamówić. Należy jednakowoż zaraz napisać, zanim się nie zapomni,

Versandstelle der Heiligen Geist Apotheke Budapest VII, abt. 503.

!Winogrona!

stołowe i kuracyjne najprzedniejszych i najdelikatniejszych gatunków, o wielkich jagodach, słodkie, świeżo ścinane 5 kg. 3 K 50 h.; jabłka stołowe i gruszki t. zw. „Kaiserbirnen" 5 kg. 3 K; miód pszczelny naturalny 5 kg. puszka 7 K. 50 h. dostarcza J. Perlmutter Versecz 25. (Węgry poł.) 974

Wiele setek

pobudek do zakupu artykułów użytkowych i wszelakich okolicznościowych podarków zawiera mój główny katalog z 4000 rycin, który na żądanie wysyła się każdemu darmo i opłatnie. **C. i k. nadworny dostawca JAN KONRAD dom wysyłkowy w Brüx Nr. 2492 (Czechy).** Zegarki niklowe K 4·20 zegarki srebrne K 8·40, budziki niklowe K 2·90, zegary wachadłowe K 8·50, zegary z kukułką K 8·50, harmonie K 5·—, skrzypce K 5·30, rewolwery K 6·—. 1046

Budzik z dzwonkiem o głosie dzwonu wieżowego

Nr. 4440. I-szej jakości, mechanizm bijący pół i całe godziny do naciągania co 30 godzin z budzikiem o głośnym dzwonku, z wskazówką do nastawiania, pięknie rzeźbiona tarcza ze złoconemi ozdobami z metalu, 56 cm wysoki, kompletny o trzech złotawobronzowanych wagach, za sztukę **K 11·90.** Nr. 4440½. Z tarczą świecącą w nocy K 12·40. Nr. 4434. Budzik o głosie dzwonu wieżowego bijący pół i całe godziny, do naciągania co 30 godzin, ramka okrągło polerowane K 7·80 Nr. 4434½. Z tarczą świecącą w nocy K 8·40. 3 letnia rzetelna gwarancya. Bez ryzyka! Zamiana dozwolona lub też zwrot pieniędzy. Wysyłkę uskutecznia się za zaliczką. Pierwsza fabryka zegarów. **JAN KONRAD** c. i k. nadworny dostawca w Brüx Nr. 2448 (Czechy)
Główny katalog z 4000 rycin na żądanie darmo i opłatnie. 1042

RZĄDOWO UPRAWNIONA

Fabryka wód mineralnych sztucznych i specyalnych leczniczych

pod firmą

K. RZĄCA i CHMURSKI

w Krakowie, przy ul. św. Gertrudy l. 4.

wyrabia pod kontrolą Komisyi Przem. Tow. Lek. polecone przez toż Tow. Wody mineralne sztuczne, odpowiadające składem chemicznym wodom: Bilińskiej, Gieshüblerskiej, Selterskiej, Vichy, Maryenbadzkiej, Homburg, Kissingen, tudzież specyalnie lecznicze, jak: Litową, Bromową, Jodową, Żelazistą, Kwaśną, oraz Wody lecznicze normalne z przepisu prof. Jaworskiego. Sprzedaż cząstkowa w aptekach i drogueryach. Cenniki na żądanie franko. 8

Każda matka

powinna wziąć sobie do serca, że leguminom jak strudel, knedle, ciasta, torty, kochy, pudingi, pianki, babki, pączki, ptysie ciastka drożdżowe, preceiki, kluseczki, omlety, palaczinki, szpalki, rożki, placuszki, makaron, placki itd. w wielu razach szczególnie dla dzieci, powinno się dać pierwszeństwo przed potrawami mięsnemi lub składanemi, jeżeli są przyrządzone z dodatkiem

Dra Oetkera proszku do pieczenia po 12 hal.

gdyż tylko wówczas są one nietylko pożywne, lecz także łatwo strawne co szczególnie u dzieci nie może być dosyć ocenionem. Róbcie więc dla waszych dzieci dużo takich legumin z proszkiem do pieczenia Dra Oetkera, który jest wszędzie do nabycia wraz z przepisami, już miliony razy wypróbowanemi.

Zdrowe, pożywne, tanie.

Uważać należy, aby nabywać tylko wyroby Dra Oetkera. 535

Zjedn. austr. akcyjne towarzystwo żeglugi parowej

Austro-Americana

Regularna i bezpośrednia komunikacya z Austryi do Ameryki, Kanady i t. d.

ROZKŁAD JAZDY.

a) z Tryestu do Nowego-Jorku:		b) z Tryestu do Argentyny przez Rio de Janeiro:	
Laura	19 paździer.	Sofia Hohenberg	17 paźdz.
Martha Washington	26 „	Atlanta	31 „
Oceania	9 listopada	Argentina	11 listopad.
Kaiser Franz Jozef 22	„	Francesca	28 „
Alice	16 „	Laura	12 grudnia

Informacyi udzielają oraz sprzedaż kart okrętowych uskuteczniają.

Kraków: Jener. Ajencya (**GOLDLUST i Ska**), Lubicz 7, (naprzeciw dworca).

Czerniowce: Biuro pasażerskie Austro-Americany, Rathausstrasse 20.

Dla Galicyi wschodniej:

Lwów: Biuro pasażerskie Austro-Americany, Na Błonie 2 jakoteż wszystkie ajencye, prowincyonalne.

Tryest: Dyrekcya Austro-Americany, via Molin Piccolo 2.

Wiedeń Biuro pasażerskie Austro-Americany, I. Karntnerring 7

„ Biuro pasażerskie Austo-Americany, II. Kaiser Josefstrasse 36

Wiedeń: Jeneralna Ajencya Austro-Americany, Schenker i Ska. 8

Zakład pogrzebowy „CONCORDIA" JANA WOLNEGO

pl. Szczepański (dom własny) Tel. 331.

Zakład podejmuje się urządzeń pogrzebowych oraz sprowadzania zwłok ze wszystkich krajów europejskich. W Krakowie jedyny, który posiada własny wyrób trumien. 145

WĘGIEL „PŁOMIEŃ"

Pawia 10. Telefon 2388.

Dostawy większe furami albo codziennie, workami plombowanymi po kor. 1 za 1 cetnar.